

Sygn. akt III AUa 84/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Ewa Piotrowska (spr.)
Sędziowie	SSA Maria Małek - Bujak SSA Jolanta Ansion
Protokolant	Beata Gandyk

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2013r. w Katowicach

sprawy z odwołania S. K. (S. K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych

na skutek apelacji ubezpieczonego S. K.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach z dnia 8 grudnia 2011r. sygn. akt XI U 1618/11

zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzję organu rentowego i przyznaje ubezpieczonemu S. K. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych poczynając od dnia 1 kwietnia 2011 r.

/-/ SSA M. Małek - Bujak/-/ SSA E. Piotrowska/-/ SSA J. Ansion

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 84/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 8 grudnia 2011 roku Sąd Okręgowy w Katowicach - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie ubezpieczonego S. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 28 kwietnia 2011 roku, odmawiającej przyznania ubezpieczonemu emerytury, ponieważ zdaniem organu rentowego nie udowodnił on 15 lat pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy do 1 stycznia 1999 roku.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od decyzji, wnosząc o zmianę decyzji i zaliczenie do stażu pracy w szczególnych warunkach pracy w (...) przy Hucie im. (...) w K. od 13 września 1967 roku do 14 kwietnia 1969 roku.

Sąd Okręgowy ustalił, że staż pracy ubezpieczonego na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniósł 30 lat, 5 miesięcy i 5 dni, ubezpieczony pobiera świadczenie przedemerytalne, 60 lat ukończył (...) roku i nie przystąpił do OFE.

Organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu do stażu pracy w szczególnych warunkach następujące okresy pracy:

- od 17 lutego 1976r. do 30 czerwca 1985r.,

- od 1 września 1985r. do 26 stycznia 1986r.,

- od 16 kwietnia 1986r. do 30 kwietnia 1986r.,

- jako maszynista zespołu maszyn do rozścielania mas betonowych oraz wykonywał pracę zakładowych służb kolejowych, bezpośrednio związane z utrzymaniem ruchu pociągów w Przedsiębiorstwie (...) S.A. (...) w K.; ubezpieczony na ten okres prac złożył świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 31 marca 2011 roku.

- od 1 lutego 1995r. do 31 maja 1999r.,

- jako kierowca samochodu uprzywilejowanego w ruchu, w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, w Rejonowym Pogotowiu Ratunkowym w S.; na ten okres odwołujący złożył również świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 14 kwietnia 2011r.

Organ rentowy **nie** zaliczył do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu jego pracy w charakterze ślusarza od 13 września 1967r. do 14 kwietnia 1969r. w (...) Oddział (...) przy Hucie im. (...) w K., ponieważ odwołujący nie przedłożył żadnych dowodów przemawiających za uznaniem jego pracy w tym okresie za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy po przeprowadzeniu dowodu z akt osobowych ubezpieczonego z okresu jego zatrudnienia w byłym (...) Przedsiębiorstwie (...) w K. ustalił, że w aktach tych brak jest jakichkolwiek dowodów na to, że odwołujący pracując jako ślusarz wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony nie przedłożył w toku sprawy żadnych dowodów, które by świadczyły o tym, że praca którą wykonywał w (...) w charakterze ślusarza była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach, jedynie zeznał, że wykonywał remonty urządzeń hutniczych, walcownie, zgniatacze, aglomerownie i taśmociągi w hucie, pracował przy remontach pieców ale nie galwanizował, nie powlekał metalem, nie pracował wewnątrz cystern, ani na szlifierkach.

W oparciu o dokonane ustalenia Sąd Okręgowy, powołując się na art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz § 4 rozporządzenia RM w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach, wskazał, że ubezpieczony nie spełnił wszystkich przesłanek wymaganych powołanymi przepisami, ponieważ udowodnił jedynie 13 lat, 9 miesięcy i 9 dni pracy w szczególnych warunkach.

Sąd I instancji nie uwzględnił okresu zatrudnienia odwołującego w (...) K. w charakterze ślusarza w latach 1967r. do 1969r. jako okresu pracy w szczególnych warunkach, ze względu na to, że nie każda praca ślusarza może być uznana za pracę w szczególnych warunkach, a ubezpieczony nie udowodnił, że wykonywana przez niego praca była pracą w szczególnych warunkach.

Apelację od wyroku wniósł ubezpieczony.

Zaskarżając w całości wyrok Sądu Okręgowego zarzuci mu:

- naruszenie prawa materialnego, a to art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach poprzez niezaliczenie okresu od 13 września 1967 r. do 14 kwietnia 1969 r. w (...) przy Hucie im. (...) w K. do stażu pracy w szczególnych warunkach;

- naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na treść wyroku a to art. 232 i 233 § 2 k.p.c. w związku z 328 § 2 k.p.c. poprzez:

- brak odpowiedniego uzupełnienia postępowania dowodowego i ustalenie jakie prace faktycznie wykonywał odwołujący będąc zatrudnionym w (...) im. L. w K., gdyż ta okoliczność winna przesądzać o ewentualnym istnieniu świadczenia, a nie nazwa zajmowanego stanowiska;

- nie wyjaśnienie istoty sprawy - wszystkich okoliczności mających wpływ na treść orzeczenia, w tym, czy faktycznie praca na stanowisku ślusarza w (...) w spornym okresie mogła być zaliczona do pracy w szczególnych warunkach.

W oparciu o podniesione zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie żądania. Ponadto, apelujący wniósł o:

- wystąpienie przez Sąd do Huty im. (...) (byłej Huty im. (...)) o udzielenie informacji czy inni pracownicy (np. J. M., J. A. - niestety już zmarli) zatrudnieni w charakterze ślusarzy na oddziale chemicznym (jak kiedyś odwołujący) byli traktowani jak pracownicy zatrudnieni w szczególnych warunkach;

- wystąpienie do (...) Urzędu Wojewódzkiego o nadesłanie akt osobowych współpracowników odwołującego (również tych zmarłych) dla ustalenia czy byli oni zatrudnieni w tym okresie w szczególnych warunkach.

W uzasadnieniu apelacji apelujący podniósł, że nie nazwa stanowiska pracy a jej charakter winien być brany pod uwagę przy określeniu czy dane obowiązki pracownika spełniają przesłanki pracy w warunkach szczególnych. Podkreślił, że w złożonych przed Sądem I instancji zeznaniach dokładnie opisał obowiązki na swoim stanowisku pracy (remontował urządzenia hutnicze, wykonywał w Hucie wszelkie prace związane z remontami), a zakres tych obowiązków odpowiadał tym wymienionym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., dział XIV wykaz A punkt 25 i zgodnie z treścią tego rozporządzenia charakter pracy jaki posiadał apelujący jest określony jako praca w warunkach szczególnych.

Podniósł on także, że Sąd I instancji ograniczając się do stwierdzenia, że nie każda praca ślusarza może być uznana za pracę w szczególnych warunkach, a odwołujący nie przedłożył żadnych dowodów, że praca jaką wykonywał w (...) była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach, jednakże nie powołał żadnych faktów i dowodów oraz przyczyn dla których odmówił wiarygodności zeznaniom odwołującego.

Tym samym Sąd I instancji nie przeprowadził wszechstronnego postępowania dowodowego, na podstawie którego mógłby dokonać prawidłowych ustaleń faktycznych, a jedynie ograniczył się do przesłuchania odwołującego, do którego zeznań w ogóle się nie odniósł.

W ocenie apelującego Sąd I instancji mógł i powinien był przeprowadzić co najmniej wnioskowane w tej apelacji dowody zgodnie z art. 232 k.p.c., jest bowiem uprawniony do dopuszczenia dowodu, który nie został wskazany przez strony, a jednak w niniejszym postępowaniu Sąd ze swojego uprawnienia nie skorzystał.

Apelujący podkreślił, że nie był w stanie przedłożyć Sądowi Okręgowemu zaświadczenia, że praca którą w danym okresie czasu wykonywał jest pracą w warunkach szczególnych, gdyż takie dokumenty osobowe nie zostały mu wydane.

W toku postępowania przed Sądem Apelacyjnym ubezpieczony oświadczył, że pracując w wydziale chemicznym byłej Huty (...) remonty przeprowadzała jego brygada w czasie wyłączenia ciągu technologicznego na 8-12 czy nawet 24 godzin, aby bezpiecznie przeprowadzić remont. Były to remonty agregatów a także innych urządzeń pracujących w ciągu technologicznym, na wysokości - wymiana olinowań, wymiana łożysk, kół zębatach, w temperaturze powyżej 50 stopni. Pomimo zatrudnienia w oddziale chemicznym (...), prace przez ten wydział przeprowadzane były na wszystkich wydziałach Huty (...), gdzie były konieczne remonty. Również na wydziałach w których były piece martenowskie, które na czas remontu nie były wyłączane. W celu przeprowadzenia niektórych remontów, np. czyszczenia wanien galwanicznych, które przeprowadzał, otrzymywał on specjalne ubranie chroniące przed związkami chemicznymi a także posiłki regeneracyjne.

Ubezpieczony zeznał także, że nie pamięta dlaczego odbył szkolenie przed oficjalną datą zatrudnienia w (...), ale był przyjmowany w siedzibie w C., natomiast pracę podjął od razu w Hucie im. (...). Szkolenie to miało związek z pracą, którą miał wykonywać w warunkach szkodliwych

Mieszkał wówczas w K. przyjechał do C. podpisać umowę i natychmiast został oddelegowany do Huty (...).

Przez cały okres zatrudnienia w Hucie im. (...)mieszkał w hotelu robotniczym w N. w C., aż do dnia 23 kwietnia 1969 roku, z hotelu w C.dojeżdżał do pracy autobusami miejskimi lub tramwajami.

Jako ślusarz remontowy wraz z brygadą dokonywał wymiany zużytych części w stalowniach, walcowniach, aglomerowniach, w piecach martenowskich dokonywał tylko remontów urządzeń nawiewających czyli chłodzących (wentylatory, wsypy), w czasie ruchu oddziału, np. wielkie piece lub przy wyłączonych urządzeniach przy podtrzymanych temperaturach. W walcowni wyłączano np. na 8 godzin jedną nitkę i naprawiano urządzenia gorące.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego podlega uwzględnieniu.

Sporna kwestia w niniejszej sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy okres pracy ubezpieczonego w (...) K. w okresie od 13 września 1967 roku do 14 kwietnia 1969 roku w charakterze ślusarza jest okresem pracy w szczególnych warunkach, określonym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., dział XIV wykaz A punkt 25 i w konsekwencji, czy po doliczeniu tego okresu pracy ubezpieczony spełnia warunki określone art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS, uprawniające go do nabycia wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Wobec braku dokumentacji pracowniczej za sporny okres oraz braku możliwości przeprowadzenia dowodu z zeznań świadków - współpracowników ubezpieczonego - z uwagi na ich zgon, Sąd Apelacyjny, uzupełniając postępowanie dowodowe, poprzestał na zeznaniach ubezpieczonego w trybie art. 304 k.p.c. mając na względzie, że postępowanie przed sądem powszechnym nie jest ograniczone wyłącznie do dowodu z dokumentów czy z zeznań świadków, a Sąd może - w razie braku innych środków dowodowych - dopuścić dowód z przesłuchania strony w trybie art. 299 i następnym k.p.c.

Po złożeniu zeznań przez ubezpieczonego Sąd Apelacyjny, mając na względzie treść wcześniejszych pism ubezpieczonego oraz składanych wcześniej wyjaśnień, uznał, że zeznania te są spójne i logiczne, nie wykluczają się i nie zawierają sprzeczności.

W szczególności, w ocenie Sądu Apelacyjnego złożone przez ubezpieczonego zeznania nie wskazują na kreowanie przez ubezpieczonego na potrzeby procesu rzeczywistości odbiegającej od stanu faktycznego, między innymi dlatego, że ubezpieczony szczegółowo opisał rodzaje i charakter wykonywanej pracy, a także okoliczności zawarcia umowy oraz dojazdu do pracy, podkreślając, że niektórych szczegółów nie pamięta.

Dlatego też Sąd Apelacyjny, w oparciu o doświadczenie życiowe oraz praktykę orzeczniczą dał wiarę tym zeznaniom i uznał, że ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych, określoną w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r., dział XIV wykaz A punkt 25.

W konsekwencji uznać należało, że po doliczeniu spornego okresu pracy w (...) w K. od 13 września 1967r. do 14 kwietnia 1969r. ubezpieczony spełnił łącznie wszystkie przesłanki (w tym stażu pracy w szczególnych warunkach, do 1 stycznia 1999 roku) warunkujące prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w art. 194 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach i prawo to przyznał począwszy od dnia 1 kwietnia 2011 roku, to jest od miesiąca, w którym ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie prawa do świadczenia, na mocy art. 386 § 1 k.p.c.

/-/ SSA M. Małek - Bujak/-/ SSA E. Piotrowska/-/ SSA J. Ansion

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JM